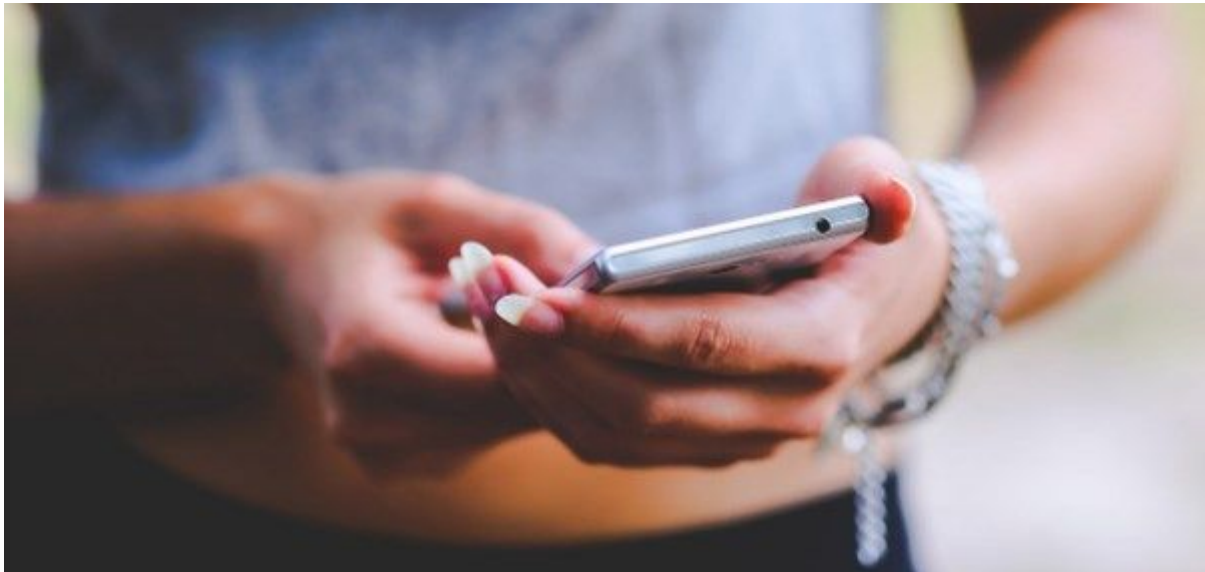

VR Sexting

- virtual reality als middel om online seksueel grensoverschrijdend gedrag door daders bespreekbaar te maken -

Slachtoffer zijn van ongewenste sexting is al erg genoeg zonder dat anderen je er op wijzen dat je stom bent geweest en het nooit had moeten doen. Ook de hulpverlening is meestal gericht op het creëren van bewustwording bij slachtoffers. Je moet juist de hulpverlening richten op de dader, degene die foto of film verspreidt en op de bystanders, de personen die zorgen voor verdere verspreiding van de foto of film zegt Louis Cornelussen, hoofd Beleid van Bureau Jeugdzorg Limburg. Met die gedachte is hij samen met een aantal collega's en met steun van het ministerie van Justitie en Veiligheid begonnen aan het project VR sexting. Door middel van virtual reality kruipen we - als kijker - in de hoofden van zowel slachtoffer als dader. Dit bijzondere project is gedaan met de hulp van zo'n 200 jongeren.

In onze vorige nieuwsbrief hebben we aandacht besteed aan de start van dit bijzondere project voor jongeren waarbij de hulp is ingeroepen van jongeren zelf. Wie anders kan beter bepalen welk verhaal echt indruk maakt?!

Handboek en films

Het resultaat van dit onderzoek staat in een recent verschenen handboek van Bureau Jeugdzorg Limburg. Een handboek dat gemaakt is nadat de productie voor VR in gang is gezet. De VR productie bestaat uit twee filmpjes die exclusief te zien zijn als je een VR bril opzet.

Collega Patty Hofman is nauw betrokken geweest bij het hele proces. “Het is een scène die twee keer apart opgenomen is. In twee takes. In de ene scène kruip je in het hoofd van de dader, dus degene die het filmpje verspreid heeft, en in de andere scene ben jij het slachtoffer. Het is opgenomen met jonge acteurs door VRLab.”

De aanpak

Het eindresultaat is er nu, na een maandenlang intensief en uitdagend traject. De regie ligt vanaf het begin bij Bureau Jeugdzorg Limburg, het onderzoek is gedaan door onder meer beleidsmedewerker Patty Hofman. De projectleider is aangeleverd vanuit het ministerie van V&J. Hij kiest voor een aantal havo klassen van een school in Nijmegen. Bij Bureau Jeugdzorg Limburg melden zich tegelijkertijd, per toeval, vijf studenten pedagogiek van Fontys Hogeschool Sittard die een minor forensische orthopedagogiek willen studeren. Zij zijn op zoek naar een stageopdracht. Louis Cornelussen: “Deze studenten hebben onderzoek gedaan naar het daderprofiel, literatuuronderzoek gedaan en daarover een hoofdstuk in ons handboek geschreven.”

Samen met een collega organiseert Patty Hofman bij BJz Limburg zelf een groepsdiscussie met een aantal ketenpartners zoals de politie en Bureau Halt. Twee VWO scholieren voeren enquêtes uit en er wordt een wedstrijd uitgeschreven voor havo leerlingen die een script mogen schrijven voor de VR productie. Vijf verhaallijnen worden voorgelegd aan een panel van deskundigen zoals promovenda op eht gebied van sexting en social media. Het ‘winnende’ verhaal wordt door VR lab ontwikkeld tot een script die bestaat uit 1 scene, gezien vanuit het oogpunt van de dader en van het slachtoffer.

Patty: “Alleen al uit die enquêtes blijkt al snel dat het probleem van sexting vele malen groter is dan gedacht.” Louis Cornelussen vult aan: “Een kwart van de ondervraagde jongeren heeft wel eens een foto of filmpje ontvangen. Vier procent heeft zelf foto’s verstuurd. Als je vervolgens vraagt wat ze ermee gedaan hebben dan heeft zes procent het doorgestuurd naar vrienden en 11 procent heeft het laten zien aan anderen. Een kwart wist de foto of film en eenderde doet er niks mee, maar laat het wel op de telefoon staan. Dan ben je dus een bystander. Ook dat is niet okay. Je weet ervan, maar je onderneemt geen actie om het slachtoffer te helpen.”

Patty Hofman heeft gesprekken gevoerd met een slachtoffer van sexting en een vermeende dader. “Bij beiden speelt groepsdruk een grote rol, waarbij het jongeren vooral te doen is om status en aanzien in een groep. De druk is groot om iets van jezelf te laten zien en om een filmpje of foto door te sturen.”

Daders staan centraal

Louis Cornelissen: “We willen onze eigen medewerkers en collega’s van andere instellingen en instanties tools aanbieden om slachtoffers van het schuldgevoel af te helpen. Het hele doel van dit VR project is erachter komen waarom daders doen wat ze doen en hoe we dit kunnen voorkomen. We willen jongeren laten zien hoe schadelijk dergelijke acties zijn. Het maken van foto’s en filmpjes is normaal gedrag, het is onderdeel geworden van de normale seksuele ontwikkeling van jongeren. Het probleem is juist het kwaadwillend doorsturen van die foto’s en filmpjes.”

Verdere verloop

De VR filmpjes zijn klaar en het handboek is gedrukt. De eerste VR brillen zijn ook besteld. Nu start het implementatietraject. Louis Cornelussen: "We gaan een 'Train de trainer' opstarten waarbij de nadruk dus ligt op aanpak van de dader en bystander. We willen kennis van het vlaggensysteem, van normale en afwijkende seksuele gedragingen overdragen en we willen de ontwikkeling volgen bij jongeren en hun online gedrag omtrent seksualiteit."

Vervolgens worden een aantal medewerkers van Bureau Halt, de Koraal Groep en Bureau Jeugdzorg Limburg getraind en gaan we de aanpak uitproberen binnen onze eigen organisaties. Koraalgroep voor LVB cliënten, Halt neemt het op in hun bestaande interventie sexting en Bureau Jeugdzorg Limburg gaat het als verdieping op de bestaande VS GG (Voorkomen Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag) cursus aanbieden.

Louis Cornelussen: "Eerst wordt dit regionaal ingebed, en wordt er een effectonderzoek uitgevoerd door Jeugd en Media uit Nijmegen. Die resultaten gaan naar het ministerie van J&V. Als het positieve resultaten oplevert dan wordt het landelijk uitgerold. Nogmaals, waar het om gaat is dat de mindset bij dader en bystander om moet. We moeten een gedragsverandering realiseren, dat is de kern, dat is ons doel."